

ТРИУМФ НА СЪВЕТСКАТА МУЗИКА

Програмата на втория концерт на Софийската филхармония (30. III.) бвеше точно в идейно-художествената цел на Фестивала. Тя предлагаше две крупни и забележителни творения на съветската музика, претворящи идеите на социалистическата резолюция — Единадесетата симфония на Шостакович и „Патетична оратория“ от Свиридов. С величината и значимостта си те ни произведоха възлагаха отговорни и сериозни задачи пред изпълнителите и най-вече пред диригента Александър Владигеров, добре познат и ценен от русенската публика.

Единадесетата симфония, наречена „1905 година“, е написана от Шостакович по случай 40-годишнината на Октомврийската революция и пресъздава „генералната репетиция“ за Великия Октом-

ври“. Програмният замисъл на симфонията е изразен в нейното заглавие и в названието на четирите части —

„Дворцовият площад“, „Девети януари“, „Вечная памет“ и „Тревожен камбакен зъби“. Използвайки мотиви от стари руски революционни песни, композиторът постига предел на конкретност на основната идея и целия образен строй на творбата, което я прави достъпна и разбираема за най-широките слушателски кръгове и ѝ придава изключителна сила на идейно-художествено внушение. При изпълнението на симфонията личеше стремежът на диригент и оркестър да постигнат органично изграждане на колосалната форма (симфонията трае почти един час и се свири без прекъсване между частите), да доловят и да предадат върно и правдиво процеса на разви-

тието на музикалните образи. Първата част носеше атмосферата на „затишие пред буря“. Трагичният сблъсък на народа с врага намери израз в могъщите звукови масиви и кулминации на втората част. След сдържаната и мъжествена скръб (третата част) във финала отново избухна стихийния устрем на борбата. В симфонията се наложи с благородната си звучност и чиста техника црайхът на оркестра.

Изпълнението на „Патетична оратория“ от Георги Свиридов бе премерено за Русе. Тази творба е написана по стихове на Маяковски и за нея композиторът е получил през 1960 година Ленинска награда. Нейната тема — това е „герондата и делиците на революцията“. Музикалният ѝ език е дълбоко руски, „богатирски“. Състои се от седем части, които също са свързани една с друга. Тук Владигеров можа по-пълно и цялостно, отколкото в симфонията, да обхване конструицията на произведението, да наложи здрава ритмична дисциплина, тъй необходима при един многосъставен изпълнителски апарат, по-умело да гради нюансите и контрастите в настроенията. Тук по-свободно и непринудено се изя-

ви и неговият темпераментен диригентски патюорел.

Ако ораторията прозвуча наистина „патетично“, могъщо и въздействащо, за това особено заслуга имаше Българската хорова капела „Св. Обретенос“ (диригент Г. Робев), която блясна както с красотата на гласовете, така и с тънкото емоционално овъгтязване на съдържанието. Специално трябва да се изтъкне великолепно изпълнението на солиста в ораторията — певец Павел Герджиков, чиято партия играе главна роля в развитието на сюжетната линия. Герджиков имаше възможност да прояви най-силните страни на своето певческо и актьорско майсторство, интерпретирайки с еднаква убедителност и чисто декламационните епизоди („Марш“, „Разказ за бягството на генерал Врангел“), и музикалния речитатив („Разговор с другаря Ленин“), и певените дялове („Слънцето и поета“).

Този концерт, разкрил вълнуващо постиженията на съветската музика, вдъхновена от величието на Лениновите идеи и дело, бе ярък художествен и политически акцент в „Мартовските музикални дни“.

Евгени ПАВЛОВ

